

ISRG Journal of Arts, Humanities and Social Sciences (ISRGJAHSS)

ISRG PUBLISHERS

Abbreviated Key Title: ISRG J Arts Humanit Soc Sci

ISSN: 2583-7672 (Online)

Journal homepage: <https://isrgpublishers.com/isrgjahss>

Volume– IV Issue -III (May - June) 2026

Frequency: Bimonthly

HARMONİ YABANCI DİL TÜRKÇE ÖĞRETİM SETLERİNDEKİ KÜLTÜR KÖŞELERİ İLE ÜNİTE İÇERİKLERİNİN UYUMU

Yusuf Küçük^{1*} , Prof. Dr. Cemal Özdemir²

¹ International Burch University (IBU) - Sarajevo / BOSNIA

² SDU University - Kaskelen / Kazakhstan, Shinawatra University – Thailand

| Received: 20.04.2026 | Accepted: 27.04.2026 | Published: 06.05.2026

*Corresponding author: Yusuf Küçük

Abstract

Çağımız bir iletişim çağıdır ve bu iletişimin en önemli araçlarından birisi de dildir. Günümüzde fertler gerek sosyal iletişimlerinde gerekse iş hayatının akışı içinde birden fazla dili öğrenme gereksinimini duymaktadır. Bilgisayar ve iletişim teknolojilerindeki artan gelişmeler, bireylerin yabancı dil öğrenimine olan ilgilerinin artmasına katkı sağlamaktadır. Yabancı dil öğrenme sürecine giren fertler aynı zamanda o dilin kültürel değerlerini ve yaşam tarzını da benimsemektedir. Bu yüzden yabancı dil öğretimi sürecinde kullanılacak ders materyallerinin dilsel unsurları kapsamı ile kalınmayıp , o dile ait kültürel öğeleri de geniş bir çerçevede içerik olarak ele alınması dil öğreniminin verimliliği ve sürdürülebilir olması, kalıcı ve etkili bir öğrenme süreci açısından önemini korumaktadır. Bu çalışmanın amacı, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Harmoni 1 ve Harmoni 2 setlerindeki ders kitaplarında bulunan kültür köşelerinin konu içeriklerini incelemek ve bu içeriklerin ilgili ünitelerin temalarına olan uyumunun karşılaştırmalı bir biçimde değerlendirmektir. Araştırma, nitel araştırma yöntemi ile ele alınmış olup doküman incelemesi ve durum çalışması modeli uygulanmıştır. Çalışma verileri, Harmoni 1 ve Harmoni 2 ders kitaplarında yer alan kültür köşelerinden oluşturmaktadır. Kültür köşeleri, konu türleri ve ünite içerikleriyle ilişkileri açısından analiz edilmiştir. Araştırma bulguları ölçeğinde, her iki öğretim setinde de kültür köşelerinin çoğunlukla öğrencilerin seviyelerine uygun bir biçimde düzenlenmiş olduğu ve Türk kültürüne ait değerleri nitelikli bir şekilde yansıttığı görülmüştür. Ayrıca bazı ünitelerde kültür köşesinde işlenen konularının, ünite içeriği ve dil öğretim hedefleriyle tam olarak paralellik sağlamadığı; bazı ünitelerde ise konuların seçimi etkinlik tercihi ve kültür köşeleri oluşturulması arasında güçlü bir uyum bulunduğu gözlemlenmiştir. Bu uyum Harmoni 2 ders kitabındaki mevcut kültür köşelerinin, ünite temalarıyla daha tutarlı ve bütüncül bir yapıya sahip olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde oluşturulan kültür köşelerinin, ünite içeriğiyle uyumlu biçimde planlanması dil öğretim sürecine olumlu katkı sağladığı ve öğrenenlerin motivasyonunda etkili olduğu görülmektedir.

Anahtar sözcükler: İkinci Dil Öğretimi, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi, Kültür Köşeleri, Harmoni Dil Öğretim Seti

GİRİŞ

Dil, insanlık var olduğu tarihten günümüze kadar bireyler arasında iletişimin sağlanmasında en temel bir araç olmuştur. Bireyler yaşamları boyunca hislerini, duyu ve düşüncelerini kendi ana dilleri ile ifade ederken bununla birlikte kendi kültürüne ait kültür zenginliğinin tanınmasına da yardımcı olmaktadır. Bu durum dilin kültürel değerlerin aktarılmasındaki rolünü ortaya çıkarmaktadır. Dil, insanlar arasındaki iletişim aracı ve kültür taşıyıcısıdır (Özbay, 2002).

Türkçe öğretimi, yabancılar için sadece dil bilgisi kazandırma süreci değildir; aynı zamanda kültürel bir aktarım sürecidir. Dilin içinde barındırdığı kültürel değerler, öğrenme deneyimini zenginleştirir. Bu nedenle, Türkçe derslerinde kültür odaklı metinlerin kullanılması, öğrencilerin hem dili hem de kültürü daha derinlemesine öğrenmelerine olanak tanır (Babzhanova ve Özdemir, 2024). Dil ve kültür arasında kabul görülen bu güçlü bağ, yabancı dil öğretiminde kültürün önemini göz ardı edilmemesi gereken bir husus olduğu gerçeğini vurgulamaktadır. Nedeni ise, bir dili öğrenen kişi, sadece o dile ait kelimeleri ve o dile ait dil bilgisi kurallarını öğrenmekle kalmayıp; bununla birlikte öğrendiği dilin bireylerinin nasıl bir hayat yaşadıklarını kültürel değerlerini, ve fikri yapıları hakkında da bilgi sahibi olmaktadır. Bütün bunlar göstermektedir ki, kültür, dil öğretiminin ayrılmaz bir parçasıdır.

Kramsch (1998), dilin kültürden bağımsız ayrı olarak düşünmenin mümkün olamayacağını vurgulamaktadır. Bu durum dil ve kültürün bir bütünü ayrılmaz parçaları olduğunu göstermektedir. Küreselleşen günümüz dünyasında, ülkeler arası göçlerin yaygın hale gelmesi, bazı ülkelerin eğitim ve iş imkanları olarak avantaj sağlayan konumda olması, bireylere, ana dilleri dışında farklı dilleri öğrenme ihtiyacını hissettirmiştir. Hatta bu durum kaçınılmaz bir hal gibi kabul edilmektedir. Yaşanan bu süreçte, yeni bir dil öğrenen fertlerin bulunduğu ülke insanı ile iletişimini kısa zamanda geliştirdiği ortaya çıkmaktadır. Yine kültürler arası etkileşim ile, fertler hedef dili, daha kısa zamanda öğrenmekte ve kültürlerarası karşılıklı etkileşimin meydana getirdiği zenginlik, hayatın akışını kolaylaştırmaktadır. Böylelikle, gerek iş gerek diğer alanlarda başarıların elde edilmesinde kültür birikiminin dil ediniminde etkisi ortaya çıkmaktadır.

Avrupa'da dil politikaları ele alındığında çok dillilik ve çok kültürlülüğün ana hedefler arasında olduğu gözlemlenmektedir. Bu kapsamda bireyler, ilköğretim çağından itibaren anadilden başka ikinci bir dil öğrenmeye teşvik edilmektedir. Avrupa Konseyinin hazırladığı Avrupa Ortak Başvuru Metni'nde dil becerilerinin geliştirilmesinin yanında kültürlerarası iletişim becerilerinin geliştirilmesi vurgusu yapılmıştır (Council of Europe, 2001).

Böylelikle küçük yaşlardan itibaren ikinci ve üçüncü dili öğrenme ihtiyacı hedeflenmiş ayrıca yeni dil ile birlikte o dilin kültürünün de öğrenilmesi sağlanmış olacaktır. Bireylerin dili daha kolay öğrenmesi neticesinde, karşılıklı iletişim daha kuvvetli ve uzun soluklu olacaktır.

Byram'a göre (1997), yabancı dil öğretiminde, dilin öğretimi ile beraber kültürel etkileşimin sağlanmasının hedeflenmesi gerekmektedir. Yabancı dil öğretiminde bu amacın gerçekleşmesi, hedef dilin kültürüne ait değerlerin metin aralarında sunularak, sistemli bir çalışma ile ele alınıp, uygulama zemininin oluşturulmasıyla mümkün olabilir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi, bu alanda yapılan akademik çalışmaların yoğunlaşması, öğretim materyallerinin geliştirilmesi ayrıca farklı ders kitaplarının sahaya sürülmesiyle daha sistematik

bir yapı haline gelmiştir. Özellikle kullanılan ders materyallerindeki zenginlik ve çeşitlilik, yabancı dil öğrenimine karşı motivasyonu arttırmış ve dil öğrenenlerin dil becerilerinin gelişmesine de katkı sağlamıştır. Dil becerilerinin artması, hedef dilin kültür zenginliğinin kavranmasında etken bir role sahiptir (Demir ve Açık, 2011).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde farklı yöntem, teknik ve yaklaşımlar bulunsa da, tüm bu süreçlerde en yaygın kullanılan materyal ders kitabıdır. Kitaplar hem öğreticiye hem de öğrenciye kolaylık sağlar; bilgileri düzenli bir biçimde sunarak öğrenme sürecini sistematik hale getirir. Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları, öğrencinin daha önce hiç duymadığı bir dili yazılı olarak görmesine imkân tanır. Konular seviyelere göre düzenlendiği için öğrenci adım adım ilerler, öğretici ise süreci daha rahat yönetir. Kitaplar sayesinde öğrenciler dilin söyleyiş özelliklerini kavrar, ders sırasında öğrenilmesi güç olan kalıpları belleğine yerleştirir. Bu nedenle ders kitapları, hem öğretici hem de öğrenci açısından öğrenme sürecinin vazgeçilmez bir parçası olmuştur (Uysal ve Özdemir, 2023). Dil öğretimi için hazırlanan ders kitaplarındaki öğrenilen dilin kültürel değerlerine ünite ve bölümlerde yer verilmesi, hedef dili öğrenenler için o dili anlaşılır hale getirmekte aynı zamanda o dilin pratik olarak hayatın akışında kullanılmasını sağlamaktadır. Araştırma konusu olan Harmoni Türkçe Öğretim Seti, yabancı dil olarak Türkçe öğrenmek isteyenler için dil becerilerinin gelişmesini amaçlayan içerikleri kapsamı ve kültürel köşelerinin zenginliğiyle öne çıkan bir öğretim setidir. Harmoni 1 ve Harmoni 2 ders kitaplarının ünitelerinde yer alan kültür köşeleri, Türk kültürünü değişik yönleriyle ele almakta ve Türkçe öğrenenlere bu kültür zenginliğini hayatın farklı yönlerini yansıtarak bir bütün halinde sunmaktadır. Bu bağlamda yabancılar Türkçe öğretiminde hedef dilin bilgi ve becerisi yanında iletişim yöntemlerinin geliştirilmesi, o dilin kültürel zenginliklerinin ele alınması adına kalıcı bir öğretimin zeminini hazırlamaktadır.

Ancak bu kültür köşelerinde ele alınan konuların, ilgili ünitelerin içerikleriyle ne ölçüde uyumlu olduğu önemli bir inceleme alanı olarak araştırılması gereken bir konudur. Kültür köşelerinin ünite temalarıyla uyumlu bir biçimde yapılandırılması, dil öğretiminde bütünlüğünü sağlamakta ve öğrenme sürecinin kalıcılığını desteklemektedir. Bu çalışmada, Harmoni 1 ve Harmoni 2 setlerindeki kültür köşesi konularının ünite içeriğiyle uyumu karşılaştırmalı olarak incelenerek yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel içeriklerin işlevi incelenmiştir.

YÖNTEM

Bu çalışma, Harmoni Yabancı Dil Türkçe Öğretim Seti 1 ve 2 ders kitaplarında mevcut bulunan kültür köşeleri, konu içerikleri ve bu içeriklerin ilgili ünitelerin konularıyla uyumunun tespit edilmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma sürecinde araştırma yöntemi olarak nitel araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma modeli olarak, durum çalışması uygulaması kullanılmıştır. Durum çalışması, araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmıştır. Yazan'ın (2015) aktarımına göre, Robert K. Yin, durum çalışmasını, belirli bir örnek olayın uygulama ortamında incelenmesini sağlayan ve özellikle üzerinde durduğu *Nasıl?, Neden?* sorularının cevabını bulmaya çalışan bir araştırma yöntemi olarak açıklamaktadır. Durum çalışması, sınırlı bir sistemin kendi bağlamı içerisinde derinlemesine incelenmesini sağlayan bir araştırma desendir. Bu yaklaşım, araştırılan durumun ayrıntılı biçimde ele alınmasına ve çok yönlü olarak değerlendirilmesine imkân tanımaktadır (Chmiliar, 2010). Farklı bir yaklaşım olarak Sharan B. Merriam,

durum çalışmasının sınırlı belirli bir sistemin bütüncül ve derinlemesine ele alınması şeklinde tanımlanmaktadır. Robert E. Stake ise yöntem dışında bir durumun kendini anlama yönünde bir araştırma yaklaşımı değerlendirmesinde bulunmuştur (Yazan, 2015). Çalışmada elde edilen veriler, araştırma soruları doğrultusunda sınıflandırılarak yorumlanmıştır. Böylece Harmoni 1 ve Harmoni 2 setlerindeki kültür köşelerinin konu dağılımları, benzerlik ve farklılıkları ile ünite içeriğiyle uyum düzeyleri karşılaştırmalı olarak ortaya konulmuştur.

Araştırmanın Evreni ve Örneklemi

Bu çalışmanın evreni, Yabancı Dil Olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarından oluşmaktadır. Doksanlı yıllarda Türkçe öğretimine ilginin artmasıyla bu sahada yöntem, materyal ve program geliştirilmeye yönelik çalışmalar da artmıştır. Bu çalışmalar neticesinde Türkçe öğretimini kolay ve anlaşılır hale gelmesini sağlamak amacıyla, farklı yaklaşımlar doğrultusunda yeni yöntemler geliştirilmiş ve bunlar farklı ders kitapları aracılığıyla dil öğrenmek isteyen bireylerin faydasına sunulmuştur.

Bu araştırmanın örneklemi ise Yabancı Dil Türkçe Öğretim Seti'ndeki Harmoni 1 ve Harmoni 2 ders kitaplarıdır. Araştırmaya konu olan ders kitapları Nevlisan Yayınları arasında yer almaktadır. Harmoni ders kitaplarının örneklem olarak seçilmesinde, bu setlerin dil becerilerinin gelişimini destekleyen yapısının yanı sıra kültürel içerikleri sistematik biçimde sunması etkili olmuştur. Özellikle Harmoni 1 ve Harmoni 2 ders kitaplarında yer alan kültür köşeleri, Türk kültürü hakkında farklı konuları ele alması ve bu içeriklerin ünite temalarıyla ilişkilendirilmesi bakımından araştırma konusu için uygun bir inceleme zemini oluşturmaktadır. Ayrıca bir çok dil merkezi ve Türkçe öğretim yapılan kurumlarının bu dil öğretim setlerini öğretim programına dahil etmeleri de tercihte etkili olmuştur.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmaya ait veriler, Harmoni 1 ve Harmoni 2 Türkçe ders kitaplarındaki kültür köşelerinden elde edilmiştir. Kültür köşeleri doküman incelemesi çerçevesinde analiz edilmiştir. Bu çalışma aşamasında kültür köşelerinin her biri için hangi konunun ele alındığı, kültür değerlerinin içeriği ve yansıma şekli ayrıca kültür köşeleri ile ilgili ünitelerin tema olarak bağlantıların olup olmadığı incelenmiştir. Analiz kapsamında kültür köşelerinde işlenen temaların ünitelerin içerikleriyle ilgili durumu da tespit edilmiştir. Ünitelerle uyumlu, yarı uyumlu ya da uyumsuzluk durumları dikkate alınmıştır.

Tablo 1. Harmoni 1 Ders Kitabında Yer Alan Kültür Köşelerinin Dağılımı

Ünite No	Ünite Teması	Kültür Köşesi Başlığı	Kültür Kategorisi	Ünite Uyumu
1	Tanışma ve Selamlaşma	Türkiye Cumhuriyeti	Ülke Tanıtımı / Coğrafya	Kısmen Uyumlu
8	Şehir ve Ulaşım	Kıtaları Buluşturan Şehir İstanbul	Tarihî ve Turistik Mekânlar	Yüksek Uyum
11	Etkinlikler	Turizm Cenneti Anadolu	Tarihî ve Turistik Mekânlar	Yüksek Uyum
16	Tatil	Türkiye Cumhuriyeti	-	Belirtilmesine rağmen mevcut değil

Tablo 1 incelendiğinde, Harmoni 1 setindeki kültür köşeleri konu içeriği açısından bu köşelerde yoğun olarak ülke tanıtımına yer verildiği, tarihi ve turistik mekanların tanıtımıyla kültürel coğrafya değerleri üzerinde durulduğu görülmektedir.

Birinci ünite de yer alan *Türkiye Cumhuriyeti* başlıklı kültür köşesinde, Türkiye'nin genel coğrafi konumu, kurucusu, tarihi süreci ve ülke hakkında temel bilgiler bulunmaktadır. Bu içerik,

Araştırmanın verileri, doküman incelemesi yöntemi çerçevesinde elde edilmiştir. Bu yöntem, araştırmaya konu teşkil eden yazılı materyallerin sistematik bir şekilde analiz edilmesi sonucunda ortaya çıkan bir veri toplama yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Bilgin, 2014).

Verilerin analizi aşaması, içerik analizi tekniğinin uygulanması ile tamamlanmıştır. İçerik analizi, belirli kavram ve temaların ele alınarak verilerin sistematik biçimde çözüme kavuşturulması ve yorumlanabilir hale dönüşümünü sağlayan bir analiz yöntemidir (Yıldırım ve Şimşek, 2016). Bu yöntem, özellikle yazılı materyallerin incelenmesine dayalı araştırmalarda yaygın olarak kullanılmaktadır (Bilgin, 2014). Böylelikle araştırmaya konu olan ders kitaplarındaki kültür köşelerinin; ele aldığı konuların hangi tür olarak ele alındığı, kültürel değerlerin içeriğinin detayları, en önemlisi de ünitelerde işlenen içeriklerle uyumu tetkik edilerek analiz edilmiştir.

Analiz sürecinde ulaşılan bulgular, Harmoni 1 ve Harmoni 2 ders kitapları arasında karşılaştırmalı olarak ele alınmış ve kültür köşelerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretimindeki işlevi değerlendirilmiştir. Böylece kültür köşelerinin ünite içeriğiyle olan uyum düzeyi ve konu dağılımlarına ilişkin genel bir çerçeve oluşturulmuştur.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölüm, Harmoni 1 ve Harmoni 2 Türkçe öğretim setlerinde bulunan kültür köşelerine ait bulgular ve bulgular kapsamında yorumların toplu bir halde sunulduğu bölümdür. Bu kısımda kültür köşelerinde işlenen içerikler, içeriklerin sayısı ve ünitelerde yer alan konularla uyumları araştırılarak karşılıklı olarak değerlendirilmesi yapılmıştır.

Harmoni 1 Ders Kitabı Hakkında Bulgular

Harmoni 1 Türkçe ders kitabı A1 seviyesinde Türkçe öğretimi için hazırlanmış, 16 ünitenin yer aldığı ve içinde 3 kültür köşesi bulunan bir Türkçe öğretim setidir. Kültür köşeleri birinci, sekizinci ve on birinci ünitelerde mevcut olup ünite sonlarına dahil edilmiştir. *Bu setin içindekiler bölümünde on altıncı bölümde kültür köşesinin varlığı belirtilmesine rağmen kitapta o ünite de kültür köşesinin bulunmadığı saptanmıştır.* Kitabın tasarımında, içeriklerin açıklanması esnasında böyle bir çelişkili durumun olduğu görülmektedir.

Harmoni 1'de yer alan kültür köşelerinin içerik analizi Tablo 1'de sunulmaktadır.

ünitenin *Tanışma ve Selamlaşma* temasıyla uyumlu gibi anlaşılmasa da Türkçenin öğretimi ve kültürel unsurlara yer verilmiş olması, ülkeye ait genel bilgilendirme ile bir bağ oluşturmaktadır. Böylelikle söz konusu kültür köşesinin, ünite içeriğiyle kısmen uyumlu olduğu kabul edilebilir.

Sekizinci ünite de *Şehir ve Ulaşım* teması ele alınmıştır. *Kıtaları Buluşturan Şehir İstanbul* başlığı ile de kültür köşesine yer

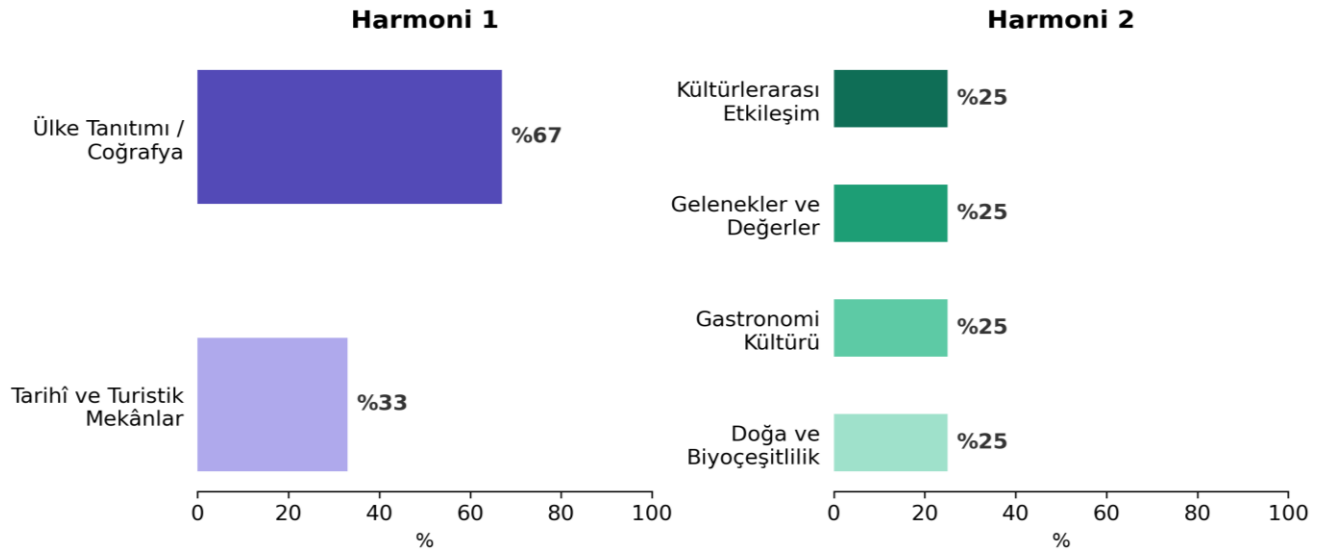
Kültür Köşesi Oranı	%18,75	%33,33
Kültür Kategorileri	Ülke Tanıtımı, Tarihî ve Turistik Mekânlar	Kültürlerarası Etkileşim, Gelenekler ve Değerler, Gastronomi Kültürü, Doğa ve Biyoçeşitlilik
Ünite Uyum Düzeyi	1 Kısmen Uyumlu, 2 Yüksek Uyum	4 Yüksek Uyum
Atasözü / Deyim Bölümü	Yok	Var
Görsel Kullanımı	Var	Var
İçerik Çeşitliliği	Sınırlı (coğrafya odaklı)	Geniş (çok boyutlu)

Tablo 3'te görüldüğü üzere, Harmoni 2 Türkçe seti kültür köşeleri incelendiğinde hem nicel hem de nitel olarak Harmoni 1 Türkçe setinden içerik bakımından daha zengin ve kapsamlı bir konuma sahip durumdadır.

Harmoni 1'de bulunan kültür köşeleri, genel kültür içerikli ve ülke tanıtımı hakkındadır. Harmoni 2'de ise içerikler ünite ve kültür

köşelerinde kapsamlı ve uyumlu bir yapıdadır. Ayrıca hedef dil Türkçenin öğretimi ile kültür tanıtımı birbirini tamamlayıcı olarak öğrencilere aktarılmaktadır.

Elde edilen bulgular, Şekil 1'de görsel olarak sunulmuştur.

Şekil 1. Harmoni 1 ve Harmoni 2 Kültür Köşelerinin Kategori Dağılımı

TARTIŞMA

Bulgular, öğrenme düzeyi arttıkça kültür köşelerinin konularının daha planlı yapıya kavuştuğunu, tema çeşitliliğinin artmasıyla daha zengin bir uygulama haline geldiğini göstermektedir.

Hem bir okuma metni olması, hem de konuşma becerisine malzeme sunması bakımından diyalog metinleri yabancılarla Türkçe öğretiminde ciddi önem verilmesi gereken metinlerdir (Barış ve Özdemir, 2021). Bu doğrultuda kültürel değerlerin aktarıldığı metinler de dil öğretiminde farklı bir öneme sahiptir. Harmoni 1'de daha çok genel kültür ve ülke hakkında bilgilendirme içeriklerinin öne çıktığı gözlemlenmektedir. Bu uygulama A1 seviyesindeki öğrencilerin dil becerilerine uygun olarak kültürel değerleri kavramaları açısından başarılı bir yaklaşımdır. Harmoni 2'de içeriklerin ünite ve kültür köşeleri arasındaki uyumu A2 seviyesindeki öğrencilerin dil becerilerinin gelişmesinde gözlenen bir farkındalık oluşturmada aynı zamanda da hedef dile ait kültürün zihinlerde yer bulmasına yardımcı olmaktadır.

Byram'ın (1997) kültürlerarası iletişimsel yeterlik modeli göz önünde bulundurularak Harmoni 2'deki kültür köşeleri tetkik edildiğinde, bu kültür köşelerinin öğrencilerin bilgi, tutum ve keşfetme becerilerinin belli seviyeyi aşmasını sağlayan ve bu aşamada etkili bir şekilde bütüncül olarak becerilerin elde edilmesindeki desteği gözlemlenmektedir.

Harmoni 1 ders kitabında on altıncı ünite kültür köşesinin varlığında bahsedilmektedir. Maalesef o ünite kültür köşesi bulunmamaktadır. Bu çelişkili durum kitabın hazırlama aşamasında materyal geliştirilmesi ile içerik tercihinde çelişkinin varlığını göstermektedir. Yeni hazırlanacak kitaplarda ve yeni baskılarda bu husus dikkate alınmalıdır.

Kültür öğretiminin yabancı dil edinimindeki rolü, alan yazında kapsamlı olarak ele alınmış ve çeşitli araştırmalara konu olmuştur. Tomalin ve Stempleski (1993), dil öğretiminde kültürün önemli bir yer tuttuğunu belirterek kültürel içeriklerin dil becerileriyle bütüncül bir şekilde sunulması gerektiğini vurgulamaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, Harmoni 1 ve Harmoni 2 Türkçe ders kitaplarındaki kültür köşeleri içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Elde edilen bulgular şu şekilde özetlenebilir:

Nicel açıdan, Harmoni 2, daha az ünite içermesine rağmen daha fazla kültür köşesine (%33,33) yer vermektedir. Nitel açıdan, Harmoni 2'deki kültür köşeleri, kategori çeşitliliği ve ünite-içerik uyumu bakımından Harmoni 1'e göre daha gelişmiş bir yapı sergilemektedir.

Tematik uyum, Harmoni 1'de kültür köşelerinin bir kısmı ünite temasıyla dolaylı ilişki kurarken, Harmoni 2'de tüm kültür köşeleri ilgili ünite içeriğiyle doğrudan bütünleşmektedir. İçerik tutarlılığı,

Harmoni 1’de tespit edilen eksik kültür köşesi, materyal geliştirme sürecinde dikkat edilmesi gereken bir husus olarak öne çıkmaktadır.

Bu bulgular ışığında, yabancı dil olarak Türkçe öğretimi materyallerinin geliştirilmesinde kültür içeriklerinin ünite temalarıyla bütünlük biçimde tasarlanması ve seviyelere göre tutarlı bir ilerleme göstermesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

1. Babzhanova, A. ve Özdemir, C. (2024). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Okuma Metinlerinin Kültür Aktarımında Kullanımı ve Metin İşleme Sürecine Uygunluğu, *Journal of Criminology Sociology and Law (JCSL)*, 4(8), 104-126. DOI: 10.52096/jcsl.04.08.05
2. Barış, C., Özdemir, C. (2021). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan İstanbul Türkçe Ders Kitabı 1’deki Diyalog Metinlerinin Kazanımlar Açısından İncelenmesi, *Journal of Social, Humanities and Administrative Sciences*, 7(40):1080-1087.
3. Bilgin, N. (2014). *Sosyal bilimlerde içerik analizi: Teknikler ve örnek çalışmalar* (3. bs.). Siyasal Kitabevi.
4. Byram, M. (1997). *Teaching and assessing intercultural communicative competence*. Multilingual Matters.
5. Chmiliar, L. (2010). Multiple-case designs. In A. J. Mills, G. Eurepas, & E. Wiebe (Eds.), *Encyclopedia of case study research* (pp. 582–583). SAGE Publications.
6. Council of Europe. (2001). *Common European framework of reference for languages: Learning, teaching, assessment*. Cambridge University Press.
7. Demir, A., & Açık, F. (2011). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin kullanımı. *Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 51–64.
8. Kramersch, C. (1998). *Language and culture*. Oxford University Press.
9. Özbay, M. (2002). Kültür aktarımı açısından Türkçe öğretimi. *Türk Dili*, (602), 112–120.
10. Tomalin, B., & Stempleski, S. (1993). *Cultural awareness*. Oxford University Press.
11. Uysal, L., Özdemir, C. (2023). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan Ders Kitaplarının Evrensel Değerler Açısından İncelenmesi. *Journal of Social Research and Behavioral Sciences*, 9(20), 300-322.
12. Yazan, B. (2015). Three approaches to case study methods in education: Yin, Merriam, and Stake. *The Qualitative Report*, 20(2), 134–152.
13. Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2016). *Nitel araştırma yöntemleri* (10. bs.). Seçkin Yayıncılık.